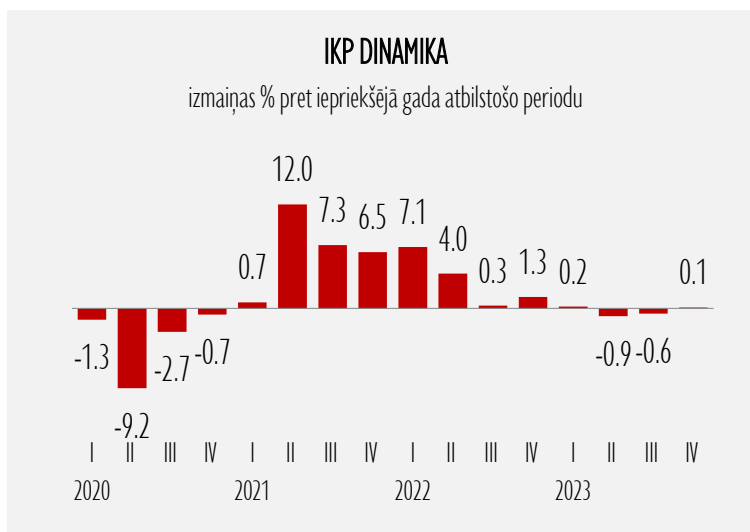

IKP pieaugums par 0,1% 2023.gada 4.ceturksnī rada pamatu piesardzīgam optimismam 2024.gadā

Saskaņā ar Centrālās statistikas pārvaldes publicētajiem datiem pagājušā gada 4.ceturksnī IKP bija par 0,1% lielāks kā 2022. gada 4.ceturksnī (salīdzināmās cenās pēc neizlīdzinātiem datiem). 2023.gadā IKP izaugsmi negatīvi ietekmēja samazinājums ražojošajās nozarēs (par 1,4%) un produktu nodokļu ievākumā (par 5,1%), kā arī pozitīvs palielinājums pakalpojumu nozarēs (par 0,8%). Kopumā pagājušajā gadā IKP saruka par 0,3 procentiem, kas ir pieticīgāks sarukums salīdzinot ar ātro novērtējumu (-0,6%).

Vienlaikus atzīmējama arī pozitīva tendence – 4. ceturksnī, gan salīdzinot ar 2022.gada 4. ceturksni, gan pret 2023.gada 3.ceturksni vērojams pieaugums, kas liecina par ekonomikas atkopšanos un pielāgošanos jaunajiem ģeopolitiskajiem apstākļiem.

Jau iepriekš ekonomiskās attīstības tendences rādīja, ka 2023. gadā IKP saglabāsies tuvu 2022. gada līmenim. Nelabvēlīga situācijā ārējā vidē un vājais pieprasījums galvenajos mērķa tirgos ietekmēja Latvijas eksporta rādītājus. Augstā inflācija negatīvi ietekmēja mājsaimniecību patēriņu un iedzīvotāju reālos ienākumus. Ģeopolitiskā situācija reģionā un vājā kredītēšana kavēja straujāku investīciju kāpumu.

Paredzams, ka šogad situācija ekonomikā uzlabosies. Starptautiskās institūcijas prognozē, ka Latvijas lielākajos eksporta tirgos 2024. gadā ekonomika augs, pozitīvi ietekmējot Latvijas uzņēmumu eksporta iespējas. Inflācijai stabilizējoties, pieaugs reālie mājsaimniecību rīcībā esošie ienākumi, kā arī minimālās algas pieaugums no 2024.gada sākuma dos savu pozitīvo pienesumu. Kopumā sagaidāms, ka palielināsies privātais patēriņš. ES fondu programmu aktīvāka īstenošana pozitīvi ietekmēs investīciju dinamiku.

2023.gadā izaugsmi uzrādīja būvniecība (+18,6%) māksla, izklaide un atpūta (+11,7%), izglītība (+7,8%) un izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi (+7,4%), savukārt sarukums bija vērojams tādās nozarēs kā lauksaimniecība (-8,1%), transports un uzglabāšana (-7,8%) un apstrādes rūpniecība (-5,2%).

Tāpat kā iepriekšējos gados, arī šogad dažādās nozarēs saglabāsies atšķirīgas attīstības tendences. Līdzīgi kā 2023. gadā, arī šogad straujākais pieaugums un nodarbinātības iespējas sagaidāmas būvniecības nozarē. Pozitīvi nozares attīstību ietekmēs gan ES fondi un publiskie pasūtījumi, gan plašāka kredītu pieejamība privātiem būvniecības projektiem. Pēc krituma 2023. gadā pakāpeniski atgūsies tirdzniecības nozare, ko pozitīvi ietekmēs ārējās tirdzniecības plūsmu palielinājums un vairumtirdzniecības nozares dinamika. Savukārt mazumtirdzniecības nozari pozitīvi ietekmēs privātā patēriņa sagaidāmais pieaugums.

29.01.2024.

Sagaidāms, ka pie pozitīviem izaugsmes tempiem atgriezīsies apstrādes rūpniecība, ko galvenokārt noteiks eksporta iespēju uzlabošanās. Grūtības saglabāsies atsevišķiem uzņēmumiem, kuri ir saistīti ar Krievijas un NVS valstu tirgiem un šajā situācijā būs jāturpina meklēt jaunas piegāžu iespējas un jauni preču noieta tirgi. Uz iekšējo tirgu orientētās rūpniecības nozares ietekmēs iedzīvotāju pirktspēja.

Būtiski nepasliktinoties norisēm ārējā vidē, Ekonomikas ministrija prognozē, ka izaugsme 2024. gadā varētu būt tuvu 2%.